

Breaza, sat de munte din nordul țării, e străvechi, atât în ce privește istoria, cât și organizarea ei lăuntrică de felul de viață și muncă, de felul de trai, din arhitectura caselor, din portul localnicilor, din obiceiurile și datinile locului. Școala de predare în limba ucraineană a fost desființată în anul 1011, la venirea în Breaza a eminentului învățător Eusebie Mercheș, care înființase școala de predare în limba română. La instalarea regimului comunist s-a impus de autoritățile vremii reînceperea învățământului în limba ucraineană, care n-a dat rezultatele scontate și s-a desființat în scurt timp. Referitor la etnia huțulă, s-a constatat că primii imigranți au fost din Galiția, de pildă: Turenschi, Poleanschi, Lupușcinski, Dvorschi etc. cu numele schimbat de funcționarii polonezi, atunci când au început deznaționalizarea autohtonilor primitivi. O parte din huțuli provin din Pocuția, când a fost sub administrația Moldovei. Frumusețea așezării satului Breaza în stânga râului Moldova, împrejmuit de munți și poeni cu fânețe, cu case gospodărești, etajate, un fel de vile, fac din această așezare un dar al naturii și muncii oamenilor. Breaza este o zonă agro-turistică. În anul 1965 profesorul de limba română Florea Rariște a publicat un material pe o jumătate de pagină din ziarul vremii "Zori noi" despre vizita în Breaza a marelui poet Mihai Eminescu pentru refacerea sănătății. Una din gazdele lui au fost părinții lui Toader Nichiforean. În anii interbelici comuna a cunoscut o înflorire în mai multe planuri: economic, social și cultural.

CLIMA

Pe fondul climatului temperat continental, caracteristic în general țării noastre, altitudinea la care este așezată comuna(750 m.) și poziția ei în cadrul unei depresiuni intramontane, își spun pe deplin cuvântul. Caracterul de continentalism îmbracă o nuanță modernă. Astfel iernile sunt lungi, bogate în zăpadă și aspre, verile sunt umede și răcoroase, temperaturile medii anuale scăzute, iar precipitațiile bogate, se resimte influența maselor de aer rece. Temperatura medie anuală este de 6° - 8°C, printre cele mai mici din Moldova. Mediile lunare cele mai coborâte se înregistrează în ianuarie(-3° -5°C), iar cele mai ridicate în iulie(14° - 4°C). Extremele absolute sunt mult mai mari de exemplu, în 1957, de +35°C, iar în ianuarie 1963 de -33°C.

În ceea ce privește precipitațiile, în medie se înregistrează peste 130 de zile ploioase pe an, totalizând o cantitate de 700 mm. Ninsorile cad în mod obișnuit din octombrie până la sfârșitul lunii aprilie. Durata medie a covorului de zăpadă este de circa 90 de zile. Grosimea medie a zăpezii este de 20-30 cm. Bine împrejmuită de rama muntoasă, comuna este fertilă, ferită de vânturi reci sau puternice.

HIDROGRAFIE

Principală arteră hidrografică a comunei este râul Moldova, cu un debit mediu de 4,6mc/s. El primește câțiva afluenți ce se racordează râului colector sub unghiuri apropiate de 90°.

Moldova izvorăște după denumirea geografică din obcina Mestecănișului(Plaiul Moldovei).

În raza comunei Breaza, Moldova primește afluenții: Pârâul Porșescu, Pârâul Brezii, Pârâul Gropii și Pârâul Negrii.

Alimentarea se face prin ploi(peste 50%) în timp ce aportul zăpezii și al apelor subterane este mai redus(câte 20-35% fiecare)

VEGETAȚIA ȘI FLORA

Învelișul vegetal – pădurile, pășunile, fânețele – contribuie din plin la estetica peisajului comunei Breaza. Este una din principalele bogății, precum și o verigă importantă în menținerea echilibrului ecologic.

Breaza și împrejurimile sale intră în mare parte în cadrul zonei naturale a pădurilor de rășinoase, care urcă până la 1500 – 1700 m. Aici pădurea reprezintă încă 30-60% din suprafața teritoriului, cu toate defrișările efectuate de-a lungul timpului. Întinsele pășuni și fânețe(circa 25-35% din suprafața teritoriului) care apar între 600-1500m. sunt rezultatul defrișărilor pădurii de altădată compacte.

FAUNA

Fauna în comună s-a menținut bogată și variată până în zilele noastre, contribuind din plin la frumosul și ineditul peisaj din vecinătatea comunei. Din reprezentanții ei, menționăm în primul rând cerbul, ale cărui efective au sporit în ultimii ani prin reprezentarea condițiilor de vânătoare în funcție de sporul anual al speciei, veverița jucăușă, lupul(dar în cazuri foarte rare) și vulpea.

Fauna hidrografică a Moldovei și a câtorva pâraie, afluate, este bogată. Pentru pescarul amator , interesează păstăvul indigen(salma

– truto fario), păstrăvul curcubeu(salma iricleus), lipanul, cleanul forte numeros, la care se adaugă micul boiștean .

SOLURILE

În arealul natural al pădurilor, solurile sunt în general sărace, cu accidente ridicate, de tipul solurilor brune montane, în diverse grade de podzolire. Sunt soluri subtiri: molizi falnici pe care în zadar încerci să-i cuprinzi cu brațele, ca să le măsoți grosimea trunchiului, au rădăcini pipernicite, împăienjenite, mai mult la suprafață decât înfipite în adâncime. Sunt cazuri când rămâi uimit când întâlnești copaci culcați la pământ de tăria furtunilor. La înălțimi de peste 1500m. se întâlnește un alt tip de zonal de sol care reflectă fidel condițiile climatice și floristice ale etajului subalpin, alpin, care formează podzolul.

Pădurea de sol este discontinuă, lăsând ici acolo dezgolit scheletul stâncos al muntelui.

Pe lângă solurile zonale se mai întâlnesc solurile aluviale.

Mai este și un tip specific de soluri care se formează pe roci carbonatice. Ele sunt răspândite în masivul calcaros.

CADRUL ISTORIC

O însemnată porțiune din relieful Bucovinei face parte din lanțul munților Carpați, zonă depresională Câmpulung – Dorna. Cu câteva secole în urmă, de la izvorul râului Moldova, zeci de km. erau păduri de brad.

Primele așezări omenești s-au construit în această zonă, într-o vreme foarte îndepărtată și greu de precizat, când oamenii au lăzuit pădurea. Înfruntând condițiile aspre ale climei, primejdia fiarelor din întunecimea codrilor, au smuls pădurii și muntelui pământ pentru case, pentru fânaț, pentru vânătoare.

Numele comunei Breaza provine din noțiunea slavă BEAREAZA(mesteacăn).

Cea mai veche mențiune a unui loc din cadrul comunei se atribuie muntelui Măgura –1555, în actul de înzestrare a Mănăstirii Humorului, de Alexandru Voievod.

Tipuri de gospodării:

În anul 1933 a fost demolată casa nr. 1 a locuitorului Șcurhan Ilie. Nu se știe când a fost construită. A fost asemănătoare cu o colibă, din bârne. Ferestrele erau atât de mici de greu pătrundeau razele soarelui.

Populația:

Imigranții care s-au așezat în regiunea de munte din nordul Moldovei, sunt huțulii.

Cercetătorii istorici vin cu dovezi referitor la etnia huțulă în regiunea de munte din nordul Moldovei. K. Kodlec menționează 350 astfel de așezări medievale, susținând că așezările huțule din această regiune întemeiate în cea de-a doua jumătate a secolului XIV –lea, au fost la origine românești.

Huțulii nu sunt ucraineni propriu-ziși, deși, vorbesc dialectul slav. Dacă inițial, după contopirea țării de sus, austriei în recensămintele lor de început, necunoscători ai realităților de aici, îi vor insuma pe huțuli la galițieni, începând însă cu secolul XIX –lea , după 1817 huțulii devin tot mai des specificați.

Începând cu finele secolului XIV apar primele informații scrise despre populația Huțulșcina. Între anii 1660-1670 existau peste 40 de sate huțuli.

Între anii 1816-1918 s-a format Breaza din familii huțule imigrante din Transcarpatia, Câmpulung de pe Ceremuș ținutului Putila, care venind din Galiția au stat o perioadă în locurile acelea, apoi au luat drumul exodului și s-au așezat în locurile care le-au plăcut.

Biserici:

În anul 1802 enoriașii din Fundu Moldovei au construit o biserică din piatră și biserica din lemn din satul Chimăn au vândut-o enoriașilor din Breaza. Această biserică a fost strămutată și instalată în centrul

satului pe o ridicătură de teren, unde este cimitirul de azi. Lângă ea s-a construit o clopotniță din lemn cu patru clopote din bronz.

Mitrica parohială a acestei biserici este la Arhivele Statului Suceava. Primele înregistrări sunt din anul 1823 cu litere chirilice de preotul Alexa Comarnițchi.

În anul 1914 a început construirea bisericii noi, biserica „Sfinții Mihail și Gavril”. Este făcută din cărămidă, în stil arhitectonic „crucea greacă” acoperită cu țiglă.

În fiecare sat există câte o biserică din lemn. Cea cumpărată de la credincioșii din Fundu Moldovei, a fost mutată în cătunul Pârâul Brezii.

Port național:

Huțulii au adus portul național de pe valea Ceremușului. Astfel, cămașa de in și cânepă, bine albită, lungă până la genunchi, peste ȋtari; cura lată(chimir) ; bondița din piele de oaie, lungă; încălțăminte, opinci confecționate din piele de bovină; pălărie cu boruri largi și răsucite, suman cu glugă.

Așezare geografică:

Comuna se învecinează geografic cu: com Sadova, Fd. Moldovei, Moldovița, Vatra Moldoviței, Moldova Sulița și Cârlibaba. Se află la o distanță de 30 km. de mun. C-lung Moldovenesc. Comuna este străbătută de râul Moldova.

Posibilități de acces: este străbătută de drumul județean 175.

Privind viața economică, creșterea vacilor de lapte este singura ramură ocupațională rentabilă în ultimii 50 de ani.

În Breaza s-a extins și prelucrarea lemnului.

Ca o posibilitate de investiții ar fi agro-turismul. Plimbându-ne privirea de pe un deal pe altul, cercetând zona pentru a desluși împrejurimile, realizăm splendoarea locurilor.

Orice vizitator este încântat de oamenii ospitalieri, de aerul curat de munte, de liniștea zonei și nu în ultimul rând de modul natural de alimentație.